

Øker forekomsten av autisme?

Flere epidemiologiske studier antyder at forekomsten av autisme øker. I en ny studie fra USA er forekomsten høyere enn i undersøkelser i 1980- og 90-årene.

Studien omfattet om lag 290 000 barn i alderen 3–10 år i Atlanta i 1996. I alt 987 barn ble diagnostisert. Prevalensen for autisme var 3,4 per 1 000 barn (95 % KI = 3,2–3,6). Tilfellene ble identifisert ved hjelp av screening og gjennomgang av journaler fra en rekke medisinske institusjoner og skoler (1).

– I flere studier de siste årene er forekomsten av barneautisme tilsynelatende langt høyere enn de tallene vi opererte med for inntil 5–10 år siden. Det er lett å trekke slutningen om en enorm økning over en kort periode. Noen hevder at dette kan dreie seg om en epidemi, men det er flere gode grunner til å trekke påstander om en reell økning i tvil, sier professorstipendiat Eili Sponheim, Sogn senter for barne- og ungdomspsykiatri.

– For det første er det tale om et bredt spekter av autisme- og autismlignende til-

stander. Barneautisme er en undergruppe i dette spekteret og utgjør et mindretall i studiene mens atypiske autismeformer utgjør hoveddelen. For det andre er det store variasjoner i prevalensestimater fra ulike studier på sammenliknbare populasjoner. Dessuten har prevalenstall for mental retardasjon falt i samme periode som autisme- og autismlignende tilstander har økt. Autismen og mental retardasjon forekommer ofte samtidig, men ikke alle med mental retardasjon har autisme. Likevel vil mange med mental retardasjon skåre høyt på symptomskalaer for autisme. I den nye studien er ikke barna klinisk undersøkt. Diagnose er stilt på bakgrunn av rapporter, noe som er en klar svakhet med denne studien.

– All oppmerksomhet rundt autisme har trolig også ført til en økt sensibilitet både blant legfolk og fagfolk slik at flere blir henvist for diagnostisering, sier Sponheim.

Erlend Hem

erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Yeargin-Allsopp M, Rice C, Karapurkar T, Doernberg N, Boyle C, Murphy C. Prevalence of autism in a US metropolitan area. *JAMA* 2003; 289: 49–55.

Insidens av hjertesvikt faller blant kvinner

Insidensen av hjertesvikt har falt blant kvinner de siste 50 år, men ikke blant menn, viser Framingham-studien. Dødeligheten er redusert både blant kvinner og menn med hjertesvikt.

Forskerne analyserte data fra mer enn 10 000 personer og identifiserte nesten 1 100 tilfeller av hjertesvikt i perioden 1950–99 (1). Insidensen blant kvinner falt med 30–40 %, men endret seg lite blant menn. Noe av forklaringen på kjønnsforskjellen er at kvinner og menn utvikler hjertesvikt delvis av ulike grunner. Hjertesvikt pga. høyt blodtrykk er vanligere blant kvinner, og siden behandling og oppfølging av denne tilstanden er blitt betydelig forbedret i perioden, kan dette forklare noe av forskjellen. For menn er hjerteinfarkt en vanligere årsak til hjertesvikt, og siden flere i dag overlever infarkt, vil også flere utvikle hjertesvikt (2).

– De nye dataene fra Framingham-studien viser et signifikant fall i dødelighet, både blant kvinner og menn. Ved å sammenlikne perioden 1990–99 med 1950–69, falt ettårsdødeligheten for menn fra 70 % til 59 % og for kvinner fra 57 % til 45 %. En av

forklaringene på redusert dødelighet kan være økt bruk av medikamenter som ACE-hemmere og betablokkere til pasienter med hjertesvikt og redusert systolisk venstre ventrikelfunksjon, sier avdelingsoverlege Arne Westheim, Hjertemedisinsk avdeling, Ullevål universitetssykehus.

– Hjertesvikt har fremdeles en svært dårlig prognose. Selv om behandlingen er blitt langt bedre de siste 50 årene, er overlevelsesratene fortsatt under 50 % etter fem år. Derfor er forebygging av hjertesvikt fortsatt viktig, sier Westheim.

Erlend Hem

erlend.hem@basalmed.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Levy D, Kenchaiah S, Larson MG, Benjamin EJ, Kupka MJ, Ho KK et al. Long-term trends in the incidence of and survival with heart failure. *N Engl J Med* 2002; 347: 1397–402.
2. Redfield MM. Heart failure – an epidemic of uncertain proportions. *N Engl J Med* 2002; 347: 1442–4.

Genprofil og utfall av brystkreft

Det genetiske mønsteret ved visse brystkreftformer kan gi viktig informasjon om risikoen for både spredning og død (*N Engl J Med* 2002; 347: 1999–2009). Sammenhengen mellom brystkreftens genetiske uttrykk og sykdommens prognose er kartlagt ved DNA-mikromatriser. Mønsteret av uttrykk fra 70 gener hos omtrent 300 unge brystkreftpasienter i stadium 1 eller 2 viste to genetiske signaturer. Disse genprofilene var korrelert med henholdsvis god og dårlig prognose. Signaturene var en bedre prediktor for overlevelse og fjernmetastaser enn vanlige kliniske og histologiske kriterier.

Ingen kur med solhatt

Echinacea (solhatt) har verken effekt på intensiteten eller varigheten av vanlige forkjølelser (*Ann Intern Med* 2002; 137: 939–46). 148 studenter fikk enten echinacea i ti dager eller placebo. Det var ingen forskjeller mellom gruppene på sykeforløp og symptomatologi. Forkjølelsen varte gjennomsnittlig seks dager for begge grupper. Forfatterne konkluderer med at solhatt ikke har effekt mot vanlig forkjølelse, men oppfordrer til mer forskning omkring solhatt og luftveisinfeksjoner.

Flere dør av MRSA-bakterier

Antall infeksjoner forårsaket av meticillin-resistente gule stafylokokker (MRSA) øker for hvert år i England og Wales. Dødeligheten ved disse infeksjonene har vært ukjent. En ny studie viser at dødeligheten har økt, og at årsaken ikke kan forklares med bedre melderutiner alene. Forfatterne påpeker at det ikke er noen kode for disse infeksjonene i ICD-10, og at det er behov for bedre overvåking og kontroll av MRSA (*BMJ* 2002; 325: 1390–1).

Ny milepæl i genkartleggingen

Kromosom nummer 14 er det fjerde kromosomet som er ferdig sekvensert og det inneholder den hittil lengste DNA-sekvensen (*Nature*, publisert på Internett 1.1.2003). 1 050 virksomme gener og genfragmenter er identifisert. Forskerne har lokalisert flere enn 60 sykdomsgener, deriblant et gen relatert til en variant av Alzheimers sykdom som oppstår i ung alder, samt flere gener assosiert med andre neurodegenerative lidelser.